

**Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
17. ročník, školský rok 2024/25
Testové úlohy pre kategóriu F (6. ročník ZŠ a 1. ročník OG)**

Poznámka: Otázky monotematickej časti sú označené *.

1.* Prečítajte si uvedené tvrdenia a rozhodnite, či sú pravdivé alebo nepravdivé. Do odpovedového hárka správne zaznačte (zakrúžkujte) iba áno alebo nie.

- a) Olympijské hry posilňovali povedomie o spoločnej gréckej jednote rozdrobených mestských štátov
- b) Olympijské hry dostali meno podľa jazera Olympia, pri ktorom sa konali.
- c) Prvé známe Olympijské hry sa konali v roku 776 pred n. l.
- d) Olympijské hry boli zasvätené Apolónovi.
- e) Hier sa mohli zúčastniť ako diváčky len dievčatá, vydaté ženy nie.
- f) Praktický zákaz olympijských hier prišiel za vlády západorímskeho cisára T(h)eodózia I.

2.* Vyberte správnu možnosť dopĺňajúcu vetu a zapíšte ju do odpovedového hárka.

- a) Olympijské hry boli súčasťou výchovy v duchu harmonického súladu telesnej a duševnej krásy. Odborný termín popisujúci tento všestranný rozvoj je: *kaloriátia, kalokagatia alebo lakagiáta*.
- b) Občan, ktorý vyhral na všetkých panhelénskych hrách bol označovaný ako: *periodik, periodonik alebo perinologik*.
- c)) Zákaz vojen v čase Olympijských hier sa nazýval: *enklávorechnia, ekecheiria, enternechiaa*.
- d) Staroveké Olympijské hry trvali: *169 rokov, 916 rokov alebo 1169 rokov*.

3.* Okrem Olympijských hier sa v starovekom Grécku konali veľké hry aj v ďalších troch lokalitách. Do odpovedového hárka zapíšte len tri správne z uvedených možností.

Sparta, Istmia, Korint, Nemea, Delfy, Argos

**4.* Rozhodnite, ktoré pojmy vystihujú podstatu športovej disciplíny pankration?
Do odpovedového hárka správne zapíšte len dve z uvedených možností.**

kombinácia behov, všeboj, kombinácia hodů oštepom a diskom, kombinácia boxu a zápasu, všehod

5.* Pozorne si prečítajte nasledujúce tvrdenia a rozhodnite, či sú pravdivé alebo nie. Do odpovedového hárka správne zaznačte (zakrúžkujte) iba áno alebo nie.

- a) Rok konania prvých známych hier v Olympii sa stal východiskom pre grécku chronológiu.
- b) Olympijské hry nemali veľký ekonomický význam.
- c) Počas hier sa viedli aj nespočetné politické rokovania.
- d) Počas hier sa uzatvárali mnohé obchodné zmluvy.
- e) Slávnosti v Olympii mali od začiatku náboženský i športový charakter.

6.* Návštevníci hier v Olympii si mohli pozrieť aj jeden zo siedmich divov starovekého sveta. Do odpovedového hárka správne napíšte, o ktorý div išlo a tiež aj meno umelca, ktorý ho vytvoril. Pomôžte si aj začiatočnými písmenami.

7.* Z uvedených možností vyberte štyri správne, ktoré predstavovali v staršom období prekážky pre účasť na Olympijských hrách v starovekom Grécku a taký človek sa na nich nemohol zúčastniť ako súťažiaci. Do odpovedového hárka zapíšte písmená, ktoré sú pri správnych odpovediach.

- a) nemal grécky pôvod
- b) neabsolvoval vojenskú službu
- c) bol prekliaty
- d) nevedel čítať a písať
- e) zastával funkciu sudcu
- f) bol otrokom
- g) previnil sa zločinom

8.* Vytvorte správne dvojice pojmov a ich významov. Do odpovedového hárka zapíšte len správne kombinácie písmen a čísel.

a) hipodróom	1) sídlo správcov Olympie
b) Leonidaion	2) kolonáda
c) stoa	3) štadión pre konské dostihy
d) Nymfaion	4) hotel pre vzácných hostí
e) Prytaneion	5) fontána

9.* Do odpovedového hárka správne zapíšte, ktoré tri z uvedených vecí nedostal víťaz disciplín na olympijských hrách?

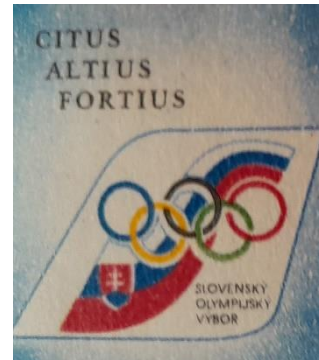
stužka, šerpa, medailón, vavrínový veniec, olivová ratolesť, palmová ratolesť

10.* Olympijským symbolom v súčasnosti je logo zložené z piatich kruhov, z ktorých každý je inej farby. Tieto kruhy symbolizujú päť svetadielov. Ktorá farba patrí ku ktorému svetadielu? Vytvorte správne dvojice z písmen a čísel a správne ich zapíšte do odpovedového hárka.

a) Afrika	1) modrý
b) Amerika	2) žltý
c) Austrália a Oceánia	3) čierny
d) Ázia	4) zelený
e) Európa	5) červený

11.* Oficiálnym mottom olympijského hnutia je latinské *“Citius, Altius, Fortius”*. Vytvorte správne dvojice z latinských slov a ich slovenského prekladu a do odpovedového hárka zapíšte iba kombináciu písmena a čísla.

a) Citius	1) silnejšie
b) Altius	2) rýchlejšie
c) Fortius	3) vyššie

12.* Prečítajte si nasledujúce tvrdenia a rozhodnite, či sú pravdivé alebo nie. Správnu možnosť označte v odpovedovom hárku.

- a) Olympijský symbol v podobe piatich kruhov bol oficiálne schválený v roku 1914.
- b) Olympijská vlajka bola prvýkrát použitá na olympiáde v roku 1914.
- c) Olympijské heslo navrhol zakladateľ moderného olympizmu Pierre de Coubertin.
- d) Olympijská hymna vznikla v roku 1946 a oficiálne bola schválená v roku 1958.
- e) Zapaľovanie olympijského ohňa v gréckej Olympii sa stalo pravidlom od roku 1936.

13.* Štafeta bežcov s olympijským ohňom a jeho zapálenie sa postupne stali neoddeliteľnou súčasťou olympijských hier. Do odpovedového hárka zapíšte a zaznačte správne odpovede na nasledujúce otázky.

- a) Od ktorého roku sa olympijský oheň prenáša štafetou bežcov?
- b) Prešla táto štafeta niekedy aj cez územie Slovenska?
- c) Bol niekedy aj slovenský športovec súčasťou štafety s olympijským ohňom?

14. Do odpovedového hárka zapíšte gramaticky správne priezvisko osobnosti podľa nasledujúcich indícií.

- a) Usporiadal zbierky Kráľovského kabinetu starožitností v Kodani, rozdelil staré predmety a nástroje podľa toho, z akého materiálu boli vyrobené.
- b) Národopisec a archeológ, bojovník za práva Slovákov v Uhorsku, spoluzakladateľ Muzeálnej slovenskej spoločnosti.
- c) Britský prírodovedec, zakladateľ evolučnej teórie, podľa ktorej sa vyvíja život z nižších foriem na vyššie.

15. História ľudstva je rozdelená na päť hlavných období. Do odpovedového hárka správne zapíšte

- a) ktoré obdobie trvalo najdlhšie,
- b) názov obdobia, počas ktorého žili Sumeri,
- c) roky, medzi ktorými bolo obdobie stredovek(roky ohraničujúce obdobie stredoveku),
- d) názov obdobia, v ktorom teraz žijeme.

16. Priradte k významným archeologickým nálezom lokalitu na Slovensku, kde sa našli. Do odpoveďového hárka zapíšte len správnu kombináciu písmena a čísla.

a) soška ženy vytvorená z mamutieho kla	1) Šaľa
b) časť lebky neandertálskeho človeka	2) Moravany nad Váhom
c) odliatok mozgovne neandertálskeho človeka	3) Nižná Myšľa
d) hlinený model vozíka z hrobu dievčaťa	4) Gánovce

Archeologická lokalita v Gánovciach

17. Do odpoveďového hárka zapíšte, ktoré z nasledujúcich období vývoja ľudskej spoločnosti boli neskôr. Stačí, aby ste napísali správnu kombináciu písmena a čísla.

- a) paleolit(1) alebo neolit (2)
- b) eneolit (1) alebo mezolit (2)
- c) halštát (1) alebo latén (2)

18. K uvedeným kmeňom/národom správne priradte terajší európsky štát, na území ktorého žili. Stačí, aby ste napísali správnu kombináciu písmena a čísla.

a) Bójovia	1) Slovensko
b) Kotíni	2) Čechy
c) Dákovia	3) Bulharsko
d) Tráci	4) Rumunsko

19. Do odpoveďového hárka správne napíšte na základe uvedených názvov miest či riek, o ktorú starovekú civilizáciu sa jednalo.

- a) Gíza, Sakkara, Abú Simbel
- b) Ur, Uruk, Lagaš
- c) Indus a Ganga
- d) Chuang Che a Jang-c'-ťiang
- e) Tyros, Sidon, Byblos

20. Do odpoveďového hárka správne doplňte nasledujúce vety súvisiace so starovekým Gréckom.

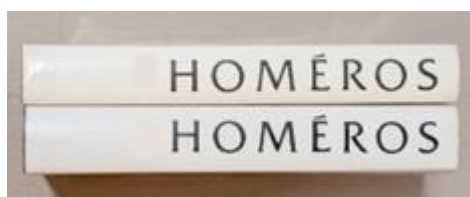
Minojská civilizácia sa rozvinula na ostrove ... A ...

Mesto Mykény bolo chránené múrmi z mohutných kameňov označovaných ako ...B ... murivo.

Najväčším bájnym gréckym hrdinom bol ... C ..., ktorý zbavil ich krajinu mnohých oblúd.

Homér napísal eposy ... D ... a Odysea, ktoré približujú osudy gréckych hrdinov v trójskej vojne.

Najznámejšia grécka veštiareň bola v meste ... E ...

21. Do odpoveďového hárka priradte k Aténom a Sparte osobnosti či iné skutočnosti, ktoré sa k nim viažu. Stačí, aby ste napísali správne písmená.

- a) Dórovia,
- b) efori,
- c) štít označený písmenom lambda,
- d) symbol sovy,
- e) Perikles,
- f) Solón,
- g) dva králi, ktorí vládli súčasne,
- h) Drakón,

22. Pozorne si prečítajte nasledujúci text a nájdite v ňom štyri chyby. Zapište ich do odpoveďového hárka a doplňte tam aj správne, opravené znenie. Na poradí zapísaných chýb nezáleží. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť.

*Gréci museli brániť svoju **slobodu** pred Pražanmi. **Spartania** sa dlho bránili v Turanskom priesmyku, až kým ich jeden z Grékov **nezradil**. Rozpory medzi Anténami a Spartou vyvrcholili **Peloponézskou** vojnou. Oslabenie oboch štátov využili Maročania a násilím **zjednotili** všetky grécke štáty.*

Autori: PaedDr. Marek Bubeník, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský
Recenzentka: Mgr. Anna Žideková
Fotografie: Mgr. Eva Lukovičová, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský
Vydal: NIVaM, 2025 a Slovenská komisia Dejepisnej olympiády